

Riigihalduse ministri määruse „Riigihalduse ministri 18. juuli 2019 määruse nr 36 „Kagu-Eesti ettevõtluse arengu toetusmeede muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Eelnõu järgi tehakse muudatused riigihalduse ministri 18. juuli 2019. a määruses nr 36 „Kagu-Eesti ettevõtluse arengu toetusmeede“.

Kagu-Eesti toetusmeede on kavandatud piirkonna majandusarengu toetamiseks, kavandatud tegevused on suunatud ettevõtluse arengule ja innovaatsilisuse toetamisele, aidates ühtlasi kaasa ka mitmekesisemate töövõimaluste loomisele piirkonnas. Toetusmeetme raames on läbi viidud üks taotlusvoor, millest lähtuvalt täpsustatakse toetusskeemi tingimusi. Toetuse andmise eesmärgi paremaks saavutamiseks sihistatakse käesoleva muudatusega senisest enam toetatavaid tegevusi ning sellest tulenevalt muudetakse ka tulemus- ja väljundnäitajaid. Täpsustatakse abikõlbliku kulu mõistet käesoleva määruse tähenduses ning abikõlblikke kulusid. Taotlejate halduskoormuse vähendamiseks jäetakse ära kohustuslik eelnõustamine ning lisatakse ühtse määra alusel tugitegevuste rahastamise võimalus. Tehniliste täpsustustena täpsustatakse taotluse rahuldamata jätmise otsuses sätestatavaid andmeid. Samuti lihtsustatakse kindlasummaliste maksetega seonduvaid põhimõtteid ning täpsustatakse vastavaid sätteid.

Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonna regionaalpoliitika talituse nõunik Maarja Mänd (tel 611 3100; e-post maarja.mand@fin.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud regionaalhalduspoliitika osakonna õigusnõunik Martin Kulp (tel 611 3097; e-post martin.kulp@fin.ee) ning õigusosakonna jurist õigusosakonna juhataja ülesannetes Virge Aasa (tel 611 3549; e-post virge.aasa@fin.ee). Eelnõu keelelist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi õigusosakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (tel 6113638; e-post sirje.lilover@fin.ee).

Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõu ega Euroopa Liidu õiguse rakendamisega. Eelnõu ei ole seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga. Vabariigi Valitsus on otsustanud toetada Kagu-Eesti programmi perioodil 2019–2023 4,0 miljoni euroga. Kagu-Eesti programmist on kavandatud kolm toetussuunda: Kagu-Eesti ettevõtluse arengu toetusmeede, Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetusmeede ning Kagu-Eesti mainekujundus.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahekümne kolmest punktist.

Eelnõu punktiga 1 muudetakse § 2 lõiget 2. Muudatuste kohaselt, tulemusnäitaja, mille saavutamisse toetuse andmisega panustatakse, on maakonna keskmisest palgast kõrgema

palgaga töökohtade arvu kasv toetust saanud ettevõtjates. Nimetatud muudatuse tingib käesolevas määruses tehtav toetatavate tegevuste muudatus. Toetatavate tegevuste muudatus toob kaasa projekti tulemusnäitajate muutmise, mis omakorda tingib meetme tulemusnäitajate muutmise. Lisandväärtuse kasv on piirkonna ettevõtluse ka edasiseks arenguks väga oluline, kuid ei ole üheselt ja vahetult seotud üksnes toetatavate tegevuste elluviimisega.

Eelnõu punktidega 2 muudetakse § 5 lõike 2 punkte 1–3 ning lisatakse punkt 4, täpsustades meetme raames toetatavaid tegevusi. Toetuse andmise eesmärk on aidata kaasa Kagu-Eesti piirkonna arengule, toetades ettevõtluse arengut ja innovaativsust ning mitmekesisemate töövõimaluste teket. Meetme eesmärgi paremaks saavutamiseks fokuseeritakse toetatavaid tegevusi. Muuhulgas jäetakse välja arengu kitsaskoha kõrvaldamise tegevused, mille mõju meetme eesmärgi saavutamisele ei ole nii otsene. Paragrahvi 5 lõike 2 punktid 1–4 sõnastatakse järgmiselt:

- 1) uue või oluliselt edasi arendatud toote või teenusega seotud arendustegevused ja investeeringud;
- 2) tootmis- või teenusemahu tõstmisega seotud tegevused ja investeeringud;
- 3) tootmise või teenusepakkumise automatiseerimise või digitaliseerimisega seotud investeeringud ja personali koolitus;
- 4) müügi- ja turundustegevused käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–3 sätestatud tegevuste tugitegevustena.“;

Taotleja võib esitada taotluse toetuse saamiseks ühe või mitme tegevuse toetuseks.

Müügi- ja turundustegevustele on võimalik § 5 punkti 4 kohaselt toetust taotleda edaspidi tugitegevustena, millega seotud kulusid hüvitatakse toetusotsuse kohase ühtse määra alusel (kuni 10% teiste tegevuste abikõlblikust maksumusest). Taotleja võib toetust taotleda müügi- ja turundustegevustele, mis on suunatud ainult Eesti siseturule. Toetatav tegevus aitab kaudselt kaasa meetme tulemusnäitaja saavutamisele. Taotleja kirjeldab taotluse esitamisel, missuguseid siseturule kavandatud müügi- ja turundustegevusi kavandab ta oma projekti raames tulemuste saavutamiseks teha ning hinnang nende kulude abikõlblikkusele antakse taotluse menetluse käigus.

Eelnõu punktiga 3 muudetakse §-s 6 sätestatud tulemus- ja väljundnäitajaid. Kuna muudetakse toetatavaid tegevusi, tingib see omakorda projektidele sätestatud väljund- ja tulemusnäitajate muutmise. Tulemusnäitaja asendatakse uue mõõdikuga, milleks on toetatud ettevõtjal maakonna keskmisest kõrgema palgaga tekkinud ametikohad. Tegevuse elluviimise tulemusena peab toetuse saajal tekkima vähemalt üks kõrgema palgaga ametikoht, kavandatavate maakonna keskmisest kõrgema palgaga ametikohtade arvu esitab ettevõtja taotluses ning see fikseeritakse otsuses projekti kohustusliku tulemusnäitajana. Kõrgema palgaga ametikoht võib tekkida olemasoleva töökoha palgatõusu tulemusel (projekti tegevuste elluviimisel muutub töö iseloom, tuues omakorda kaasa palgatõusu antud ametikohal vms) või uue töökoha loomisega. Ametikohtade arvestust peetakse täistööaja põhjal.

Väljundnäitajatena sätestatakse, et § 5 lõike 2 punktis 1 toetatava tegevuse puhul on lisandunud uus või oluliselt edasi arendatud toode või teenus. Paragrahvi 5 lõike 2 punktis 2 on rakendatud toetatava tegevuse puhul tootmis- või teenusemahu tõstmisega seotud arendused. Paragrahvi 5 lõike 2 punktis 3 toetatava tegevuse puhul on rakendatud tootmise või teenusepakkumise automatiseerimise ja digitaliseerimisega seotud arendused.

Eelnõu punktidega 4 ja 5 täpsustatakse § 7 lõikes 1 sätestatud abikõlblike kulude määratlust ning § 7 lõike 2 kehtetuks tunnistamisega lihtsustatakse kulude tõendamist. Toetusmeetmes kasutatakse kindlasummalisi makseid ning määrusega lihtsustatakse nende kasutamist puudutavat. Määrusega lisatakse juurde ühtse määra alusel tehtavad maksed. Eelpool tooduga seondvalt täpsustatakse abikõlblike kulude määratlust § 7 lõikes 1. Kuna hinnang kavandatavatele abikõlblikele kuludele antakse taotluse esitamisel ning kulud ei ole veel tekkinud, siis jäetakse määrusest välja § 7 lõige 2, kui mittevajalik säte.

Eelnõu punktidega 6, 7 ja 8 täpsustatakse § 7 toodud abikõlblike kulusid puudutavaid punkte 6, 9 ja 16. Muudatusega sätestatakse punktis 6, et abikõlblik kulu antud meetmes ei ole auto, bussi, mootorratta ja mopeedi soetamise kulu. Endiselt on abikõlblikud tootmisprotsessis vajalikud tõstukid, laadijad jms. Teise muudatusena sätestatakse punktis 9, et personalikulud ei ole abikõlblikud. Kuna käesoleva määruse § 5 lõiget 2 täiendatakse muudatusi tehes punktiga 4 ning sellega toetatakse müügi- ja turundustegevusi tugitegevustena, väheneb eraldi toetatavate personalikulude osatähtsus.

Tehnilise täpsustusena, muutes sõnastust, tuuakse § 7 punktis 16 välja, et tulumaksuseaduse § 8 lõikes 1 nimetatud seotud isikute vahel tehtavad tehingute kulud ei ole abikõlblikud. Kuna rakendatakse kindlasummaliste maksete põhimõtteid, siis antakse hinnang kavandatavatele kuludele taotluse esitamisel, mil kulusid veel tekkinud ei ole. Eelarve kujunemise aluseks olevad kulud ei saa põhineda seotud isikute poolt tehtud pakkumistel.

Eelarve punktiga 9 muudetakse § 8 lõiget 3 ning muudatuste kohaselt võib põhjendatud juhul projekti käigus juhtunud avariide või muude eriolukordade tõttu toetuse saaja taotlusel projekti pikendada kuni kaheteistkümne kuu jooksul.

Eelnõu punktiga 10 muudetakse § 9, lisades lõike 1¹, millega sätestatakse tugitegevuste ehk müügi- ja turundustegevuste kulude osakaal projekti abikõlblikest kuludest. Muudatusega sätestatakse, et § 5 lõike 2 punktis 4 nimetatud tegevuste kulud võivad moodustada kuni kümme protsenti § 5 lõikes 2 punktides 1–3 kavandatud tegevuste abikõlblikest kuludest. Kavandatavad tegevused koos maksumuse prognoosiga kirjeldab taotleja taotluses. Müügi- ja turundustegevuste lisamine projekti ei ole kohustuslik, kuid nende kavandamine ja elluviimine suurendab oluliselt projekti muude tegevuste mõju ettevõtte edasisele arengule.

Eelnõu punktiga 11 tunnistatakse kehtetuks § 10 lõiked 7–9. Muudatusega jäetakse ära kohustuslik maakondliku arenduskeskuse nõustamine ning tunnistatakse kehtetuks sellega seotud sätted. Muudatus tehakse taotlejate halduskoormuse vähendamiseks. Taotlejate võimalus käia maakondlikus arenduskeskuses nõustamisel jääb alles - arenduskeskuse üldine töö ettevõtete nõustajana jätkub, kuid eelnõustamisel osalemine ning vastava kirjaliku vormi täitmine selle kohta ei ole enam taotluse esitamise eeltingimuseks.

Eelnõu punktiga 12 lisatakse § 12 lõige 4, millega sätestatakse täpsustavad nõuded kasutatud seadme soetamisel. Muudatus toob välja, et kui toetust on taotletud kasutatud seadme soetamiseks, tuleb taotlusele lisada dokumendid, mis tõendavad, et seadme hind ei ületa selle turuväärtust ja on samalaadse uue seadme hinnast madalam ning seadmel on projekti elluviimiseks vajalikud tehnilised omadused, mis vastavad kehtivatele normidele ja standarditele ning kinnitus, et tegu on ostuga, mis ostetakse müüjalt, kellele müümine on põhitegevuseks. Nimetatud täiendus on vajalik kulude läbipaistvuse tagamiseks, hoidmaks ära spekulatiivsed tehingud kasutatud seadmete ostu puhul.

Eelnõu punkti 13 näol on tegu tehnilise muudatusega. Muudetakse § 13 lõike 3 esimest lauset. Sellega sätestatakse taotluse menetlemise tähtajaks kuni 45 tööpäeva taotluste esitamise tähtpäevast arvates. Kui varasemalt arvestati menetlemise tähtaega konkreetse taotluse esitamist arvates, siis nüüd seotakse see ära taotluse esitamise tähtpäevaga. Muudatus hõlbustab hindamise protsessi, iga esitatud taotluse tähtaega ei ole vajalik enam eraldi jälgida. Taotlusvooru korral toimub menetlus kõigil projektidel sama perioodi vältel, olenemata sellest, kas taotluses esines parandamist vajavaid puudusi või mitte. Seega on puuduste kõrvaldamise aeg arvestatud üldise menetlusaja sisse.

Eelnõu punktiga 14 lisatakse § 14 lõikesse 5 teine lause, sätestades, et taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse ka § 13 lõikes 11 nimetatud lävendi ületanud projekti puhul, kui taotluse rahuldamine ei ole võimalik taotlusvoorus toetuseks eraldatud vahendite ebapiisavuse tõttu. Tegu on tehnilise täpsustusega.

Eelnõu punktide 15 ja 16 näol on tegu tehnilise iseloomuga muudatustega, sätestades täpsemad nõuded, mida tuleks taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise, kõrvaltingimustega rahuldamise ja taotluse rahuldamata jätmise otsuses sätestada. Muudatus annab rakendusüksusele selgemad vormilised nõuded, mida otsuste koostamisel jälgida.

Eelnõu punktiga 17 muudetakse § 15 lõiget 4. Muudatusega jäetakse välja ebavajaliku nõudena tingimus, mille kohaselt toetuse saaja võis taotluse rahuldamise otsuse muutmise avaldust esitamata muuta projekti eelarves konkreetsele tegevusele ette nähtud eelarverea mahtu teise eelarverea mahu arvelt kuni kümne protsendi võrra võrreldes taotluse rahuldamise otsuses sätestatuga, seda tingimusel, et projekti abikõlblike kulude kogumaht ei muutu ja toetuse osakaal ei suurene. Muudatus tehakse tingituna kindlasummaliste maksete põhimõtete lihtsustamisest.

Lisaks täpsustatakse nõudeid projekti muutmisele, tuues välja, et toetuse saaja võib põhjendatud juhtudel taotleda projekti elluviimise ajal taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise ja kõrvaltingimusega rahuldamise otsuses sätestatud tegevuste ja maksete ajakava muutmist, jättes muutmata näitajad ja tegevuste tulemuste saavutamise tõendamise alused. Juhul, kui toetuse saajal tekib vajadus projektitegevuse muutmiseks, siis peab tegevuse muudatus aitama kaasa kokkulepitud väljundnäitajate paremale saavutamisele. Muudatus on vajalik toetuse saajale selgete juhtnõõride andmiseks, juhuks, kui projekti elluviimise käigus selgub selle muutmise vajadus.

Eelnõu punktiga 18 muudetakse kindlasummaliste maksete põhimõtteid. Muudatuste kohaselt makstakse toetus välja kindlasummaliste maksetena ette- ja lõppmaksena. Ettemakse suurus on 70 protsenti toetusest ja see makse tehakse toetuse saajale üldjuhul kümne tööpäeva jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist. Lõppmakse teostatakse pärast lõpparuande kinnitamist. Muudatus toetuse maksmise korralduses tehakse selleks, et vähendada toetuse saajate ning RTK halduskoormust maksetega seotud dokumentide koostamisel ja menetlemisel. Samuti on majanduslanguse tingimustes oluline tagada, et Kagu-Eesti kui aeglasema majandusarenguga piirkonna jaoks kujundatud toetusmeede ei seaks ebavajalikke täiendavaid piiranguid, näiteks looks vajadust toetuse sildfinantseerimiseks kaasates krediidiastutusi. Piirkonna ettevõtete investeringute rahastamisel krediidiastutuste poolt on märkimisväärne turutõrge, eelkõige tulenevalt piirkonna madalast kinnisvara hinnast ja likviidsusest, millele ei paku piisavat leevendust ka seni avaliku sektori poolt rakendatud finantsinstrumendid.

Eelnõu punktiga 19 täiendatakse § 18 lõikega 1¹, sätestades § 5 lõike 2 punktis 4 nimetatud tugitegevuste maksete põhimõtted. Selle kohaselt makstakse nimetatud kulud välja ühtse määra alusel. Tugitegevuste (müügi- ja turundustegevuste) kulud võivad moodustada kuni kümme protsenti § 5 lõike 2 punktides 1–3 nimetatud tegevuste abikõlblikest kuludest. Maksetaotluse esitamisel võib nimetatud tugitegevuste kulu moodustada kuni kümme protsenti abikõlblike kulude summast. Sätestatakse, et tegu on kulude ühtse määra alusel hüvitamise põhimõtetega, seega, tugitegevuste tegevuste tulemusi ei ole vajalik maksetaotluse esitamise raames eraldi tõendada. Tugitegevuste osa lisandub iga väljamakse puhul automaatselt vastavalt otsuses sätestatud määrale.

Eelnõu punktiga 20 tunnistatakse kehtetuks § 18 lõige 3. Kuna eelnõuga muudetakse kindlasummaliste maksete põhimõtteid ning võimaldatakse toetuse saajale ettemaksu, ei ole vajalik vahemakseid teostada. Muudatus vähendab ühtlasi nii toetuse saajate kui rakendusüksuse halduskoormust.

Eelnõu punktiga 21 muudetakse pärast lõpparuande kinnitamist välja makstavat lõppmakse summat. Muudatuse kohaselt moodustab lõppmakse toetuse kogumahust vähemalt 30 protsenti.

Eelnõu punktiga 22 tunnistatakse kehtetuks § 19 punkt 5, mille kohaselt oli toetuse saaja kohustus taotleda rakendusüksuselt projekti eelarves muudatusi, kui need on suuremad kui kümme protsenti projekti eelarves konkreetsele tegevusele ette nähtud eelarverea mahust. Muudatusega lihtsustatakse kindlasummaliste maksete rakendamise põhimõtteid ning vähendatakse toetuse saajate halduskoormust.

Eelnõu punktidega 23 sõnastatakse ümber § 19 punktid 7 ja 9. Muudatusega lihtsustatakse kindlasummaliste maksete rakendamise põhimõtteid. Kuna omafinantseeringut ning toetust ei ole vajalik kulu- ja maksedokumentides eristada, siis jäetakse omafinantseeringu eristamise nõue nimetatud sätetest välja. Muudatused vähendavad toetuse saajate halduskoormust.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on vastavuses järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

1. Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8).
2. Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L, 28.06.2014, lk 45–54).

4. Määruse mõjud

Eelnõu määrusena jõustumine aitab kaasa Kagu-Eesti tegevuskava 2015–2020 eesmärkide täitmisele. Eelnõuga ei kaasne tulusid ega kulusid riigieelarvele.

5. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

6. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS (<http://eelnoud.valitsus.ee>) vahendusel koostöölastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministariumile, Maaeluministariumile ning arvamuse avaldamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele, Eesti Linnade ja Valdade Liidule. Eelnõu koostöölastati kommentaarideta.